

INSTITUT ZA PREVENTIVU

ZAŠTITU NA RADU, PROTIVPOŽARNU ZAŠTITU I RAZVOJ D.O.O. Novi Sad, Kraljevića Marka 11

OGRANAK 27. JANUAR NIŠ, Bulevar 12. februar 81

www.izp.rs

018/244-921 018/248-433

BR. IZVEŠTAJA: 1313 / 24

INSTITUT ZA PREVENTIVU
DOO NOVI SAD

OGRANAK 27. JANUAR

Broj: 24-06-2707

13.12. 2024. god.
NIS

ATC

01-453

ЛАБОРАТОРИЈА
ЗА ИСПИТИВАЊЕ
ISO/IEC 17025

PREDMET I DATUM
ISPITIVANJA:

Merenje EMISIJE zagađujućih
materija na energetske i
tehnoškim emiterima
E8-1, E8-2, E8-3, E8-4 i E8-5
HBIS GROUP Serbia
Iron&Steel d.o.o. Beograd
ogranak Šabac
18.11.2024. god.

KORISNIK:

HBIS GROUP Serbia
Iron&Steel d.o.o.Beograd
Bul. Mihajla Pupina br. 6
11000 BEOGRAD

PONUDA:

02-419
od 28.03.2024. godine

Rukovodilac Laboratorije:

Dr Saša Randelović, dipl. hem.

 Direktor Ogranka:

Vanja Stanojević, dipl. inž. zaš.

Niš, decembar 2024.

SADRŽAJ:

1	UVOD.....	3
2	OPŠTI PODACI O OPERATERU I STACIONARNIM IZVORIMA ZAGAĐIVANJA	4
3	OPIS MAKROLOKACIJE I MIKROLOKACIJE STACIONARNIH IZVORA ZAGAĐIVANJA	4
4	OPIS STACIONARNIH IZVORA ZAGAĐIVANJA	6
	4.1 TEHNOLOŠKI POSTUPAK.....	6
	4.2 PODACI O POSTROJENJU/UREĐAJIMA ZA SMANJENJE EMISIJE	13
	4.3 PODACI O SIROVINAMA	14
6	TEHNIČKI PODACI O STACIONARNIM IZVORIMA ZAGAĐIVANJA	14
7	POLOŽAJ MERNIH MESTA.....	18
8	PLAN, VREME I MESTO MERENJA	24
9	MERNI POSTUPAK I VRSTE MERNIH UREĐAJA.....	24
9	PRIMENJENI STANDARDI ZA MERENJE	26
10	OPIS USLOVA RADA STACIONARNOG IZVORA	28
11	IZVEŠTAJ O REZULTATIMA ISPITIVANJA EMISIJE Br. 1313 / 24.....	30
	11.1 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru SKRUBERA LINIJE ETL – E8 - 1.....	32
	11.2 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru CIKLONA AMBALAŽE – E8-2	33
	11.3 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru ODMAŠĆIVANJA I NAGRIZANJA – E8-3 ...	34
	11.4 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru KADE ZA NANOŠENJE Cr PREVLAKE – E8 -	
	4	35
	11.5 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru PARNOG KOTLA br. 1 – E8-5a	36
	11.6 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru PARNOG KOTLA br. 2 – E8-5b.....	37
12	ZAKLJUČAK.....	39
	PRILOZI	41

1 UVOD

1. Izloženi rezultati se odnose isključivo na ispitane uzorke. Ne preuzima se odgovornost u pogledu verodostojnosti uzorkovanja od strane drugih lica, osim u slučaju kada je ono obavljeno pod kontrolom predstavnika Laboratorije. Izveštaj se ne sme umnožavati bez odobrenja i overe Laboratorije. Kopija ovog izveštaja nije zvanični dokument. Izveštaj važi samo kao celina, sa originalom pečata na strani 1.;
2. Institut za preventivu doo ogranak "27. Januar", Niš se odriče odgovornosti za informacije dobijene od strane korisnika ili trećeg lica. Institut ne prihvata nikakvu obavezu ni odgovornost za bilo kakvu informaciju dobijenu od strane korisnika;
3. Sva dokumentacija vezana za merenja, ispitivanja i nalaze se u arhivi Laboratorije pod brojem **1313 / 24**;
4. Rezultati ispitivanja odnose se samo na ispitivane uzorke;
5. Ovaj izveštaj ima ukupno 40 strana;
6. Prilozi ovog izveštaja su sledeći:
  - Sertifikat o akreditaciji (Rešenje o utvrđivanju obima akreditacije pogledati na www.ats.rs)
  - Dozvola za merenje emisije iz stacionarnih izvora zagađivanja
  - Zapisnik o uzorkovanju/merenju i primopredaji uzoraka.

2 OPŠTI PODACI O OPERATERU I STACIONARNIM IZVORIMA ZAGAĐIVANJA

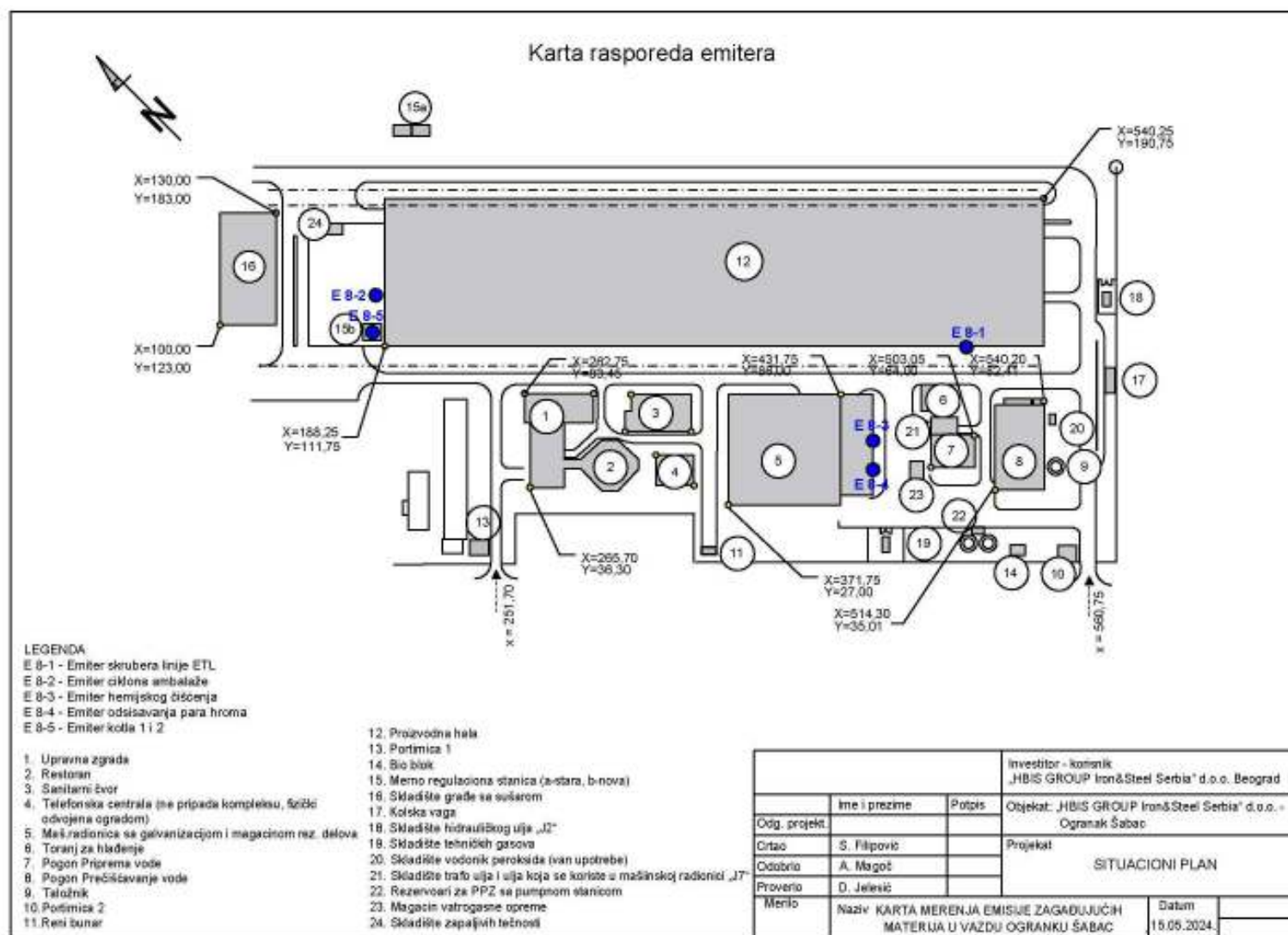
Naziv i sedište korisnika:	HBIS GROUP Serbia Iron&Steel d.o.o.Beograd, ogranak Šabac
Broj telefona / faksa:	+381(0)26/69-31-60; 026/4613-172
E – mail:	ljubicadrake@hbisserbia.rs, STanasković@hbisserbia.rs, djelesic@hbisserbia.rs
PIB / Matični broj:	109573856 / 21203980
Lice za kontakt:	Ljubica Drake, Slavica Tanasković, Dragana Jelesić

3 OPIS MAKROLOKACIJE I MIKROLOKACIJE STACIONARNIH IZVORA ZAGAĐIVANJA

Makrolokacija objekta:	HBIS GROUP Serbia Iron&Steel d.o.o.Beograd, ogranak Šabac fabrika belih limova, nalazi se u jugo-istočnom delu Šapca, u industrijskoj zoni, na samoj obali reke Save.		
Mikrolokacija objekta:	Istok:	Reka Sava	
	Zapad:	Krug fabrike ZORKA ŠABAC	
	Sever:	Reka Sava	
	Jug:	Cerski obodni kanal i zelene površine	
GPS pozicija:	N 44° 44' 37,77"		E 19° 43' 23,89"
Nadmorska visina:	79 m		
Satelit snimak ili skica:			

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
IPOOL 03 03-05

4 OPIS STACIONARNIH IZVORA ZAGAĐIVANJA

4.1 TEHNOLOŠKI POSTUPAK

Opis tehnološkog procesa proizvodnje

Emiter skrubera linije ETL , oznaka E 8-1

Emiter skrubera služi za prikupljanje svih gasova sa sekcija čiscenja, kalajisanja, pasivizacije, kao i prostora u podrumu ETLa.

U skruberu se vrši apsorpcija svih gasova, pomoću rastvora NaOH i čiste vode.

Tehnologija prečišćavanja otpadnih gasova u Skruberu

Elektrolitički postupak kalajisanja lima tj. nanošenje kalajne prevlake na čeličnu osnovu lima zahteva pripremu i zagrevanje rastvora koji učestvuju u neposrednom procesu proizvodnje. Kako zagrevanjem i mešanjem rastvora dolazi do isparenja i nastanka gasova mešanih supstanci, te je potrebno iste odstraniti iz radne sredine kako bi se normalno obavljali poslovi na postrojenju a zdravlje izvršilaca zaštitilo. Postupak odsisavanje i prečišćavanje otpadnih gasova i para se postiže preko sistema hauba i cevovoda međusobno spojenih i povezanih sa posudom za prečišćavanje zvanom Skruber .

Ventilator ostvaruje vakum u Skruber posudi, povlači pare i gasove u Skruber gde se vrši ispiranje gasova a potom izbacuje u atmosferu.

Skruber posuda je dvostepena, tako da se u donjem delu posude vrši ispiranje gasova 6-7%-nim rastvorom NaOH preko sistema prskalica a u gornjem delu posude se vrši ispiranje čistom vodom takođe preko sistema prskalica.

Priprema rastvora i puštanje Skrubera u rad

U posudu za spravljanje rastvora NaOH nalije se vode, doda NaOH i uključi mešalica da se NaOH rastvori, uzme se i uradi laboratorijska analiza i kada rastvor bude 5-6% koncentracije NaOH ispusti se u donji deo Skrubera.

U posudu za vodu nalije se oko 3/4 zapremine posude čista voda. Uključivanjem pumpi ostvari se recirkulacija rastvora NaOH u "Skruber" posudi i recirkulacija vode kroz Skruber i posudu za vodu.

Uključivanjem ventilatora ostvari se vakum u skruber posudi a samim tim vrši povlačenje gasova i para iz pogona kroz skruber od dole na gore kako bi se izvršila apsorpcija i ispiranje nečistoća, a zatim preko odvajача kapi i dimnjaka izbacuje u atmosferu.

Povremeno se vrši kontrola nivoa rastvora NaOH u Skruberu tj. zaprljanost ili zasićenost rastvora i kada koncentracija poraste i rastvor se zasiti vrši se njegova zamena ili osvežavanje. Povremeno se u zastojima rada postrojenja vrši čišćenje donjeg dela posude skrubera od taloga tj. mulja.

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine

IPOL 03 03-05

Povremeno se kontroliše nivo vode i koncentracija NaOH u posudi za vodu i kada koncentracija bude 2% NaOH u posudi se vrši zamena vode ispuštanjem stare i nalivanjem nove sveže vode. Povremeno se kroz otvore vrši vizuelna kontrola rada obe vrste prskalica u skruker posudi kao i rad ventilatora.

Emiter ciklona ambalaže , oznaka E 8 – 2

Emiter ciklona ambalaže vrši otprašivanje preko ciklonskog ventilatora smeštenog van pogona. Ciklonski otprašivač je preko cevovoda koji se nalazi u kanalu, povezan sa svim mašinama u radionici.

Prašina (strugotina) zajedno sa vazduhom prolazi kroz ciklonski ventilator, potiskuje se kroz filterske vreće gde se odvaja piljevina koja pada u konus ciklona iznad rotacionog dodavača, a odatle u sabirni kontejner, međuskladišta J5.

Vazduh potisnut ventilatorom prolazi kroz filterske vreće i preko odzračne cevi odlazi u atmosferu. Stepenn prečišćavanja veštačkog filtera , proizvođača " Krivaja Zavidović, je 99,9%, dakle u atmosferu odlazi 0,01% neotprašenog vazduha.

Radionica za izradu ambalaže

Osnovna namena ovog pogona je izrada ambalaže za pakovanje belog lima proizvedenog na liniji kalajisanja i isečenog u Pogonu za pakovanje i konfekcioniranje. Na osnovu iskustva drvnih proizvođača belih limova i uvida u standard (ISO, BSI, ASTM, EURONORM) usvojen je tehnološki postupak za izradu pakovanja sa neophodnom metalnom, drvenom i kartonskom ambalažom.

Na osnovu kapaciteta fabrike (150.000 t. belog lima) usvojen je kapacitet pogona za izradu ambalaže od 500 kompleta na dan, odnosno 130.000 kompleta godišnje.

Smešten je u glavnoj proizvodnoj hali i zauzima prostor od 2.600m² od čega 1.000m² otpada na skladišni prostor za odlaganje sirovina i gotovih kompleta za pakovanje. Lociran je u neposrednoj blizini pogona za pakovanje belog lima (TSL) što je pogodnost, jer se eliminišu transportni troškovi, pošto se prenošenje elemenata i sklopova vrši viljuškarom.

Tehnologija izrade drvenih elemenata ambalaže

Osnovna tehnologija primenjena na izradi drvenih elemenata u ovoj radionici je rezanje elemenata i njihova obrada na određene dimenzije i sklapanje istih u ambalažne sklopove (drvene palete). Osnovni materijal (sirovina) za izradu paleta je meko i tvrdo drvo debljine 25mm odnosno 50mm. Drvo može biti isporučeno (nabavljeno) u obliku dasaka (samica krajčena daska ili kratica) ili u obliku elemenata određenih dužina i izrezanih na nadmeru (20-50mm). Palete se izrađuju u 3 osnovna tipa (A, B i C) za limove koji se režu na makazama u table i palete za pakovanje lima u kojlovima (koturovima) koji se direktno sa linije kalajisanja (ETL) kranom prenose na prostor određen za pakovanje kojlova u pogonu za sečenje i konfekcioniranje.

Gotove palete se sa stolova za sklapanje, odlažu na plac gotove drvene ambalaže. Svaka narudžbina mora biti vidno obeležena i upisan broj komada.

Sve mašine za obradu drveta povezane su sa centralnim sistemom za otprašivanje koji omogućava otsisavanje piljevine sa svakog radnog alata i prostorije.

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine

IPOL 03 03-05

Radionica je opremljena i uređajem za automatsko gašenje požara. Sa druge strane transportnog puta prema osi "B" lociran je prostor za odlaganje povratne ambalaže (drvene) gde se vrši klasiranje po stepenu oštećenja.

Emiter odmašćivanja i nagrivanja , oznaka E 8 – 3

Emiter za odvođenje isparenja sa kade za čišćenje i dekapiranje (E8-03) služi za odvođenje otpadnih gasova isparenja sa kade za odmašćivanje i dekapiranje koja u sebi sadrže isparenja sumporne kiseline i natrijum hidroksida.

Odsisavanje kada, P11 i P12, se vrši preko škržnih proreza, po tri, na vrhu svake kade.

Kade se pokrivaju, posle uranjanja komada, plastičnim poklopcem što omogućava efikasnije sakupljanje para.

Svaka kada ima poseban sabirni cevovod, a oni se pod plafonom, ulivaju u zajednički, koji izlazi na krov i preko elektroventilatora kroz dimnjak izbacuju pare u atmosferu.

Emiter kada za nanošenje hromne prevlake, oznaka E 8 – 4

Sistem služi za prikupljanje para hroma, sprovođenje do grupe za ispiranje i dimnjaka.

Kada je pokrivena plastičnim, pokretnom pločom koja sprečava uvlačenje falš vazduha iz okoline i zadržava sva isparenja da se lakše prikupe.

U zidovima kade, odmah ispod poklopca, nalaze se škržni prorezi (3) povezani sa zbirnim plastičnim cevovodom za transport do prečistaca.

Sistem za obaranje para hroma je mokrog tipa sa gravitacionim izdvajanjem kapljica.

Prinudu provlačenja para kroz sistem vrši elektro ventilator, koji na kraju i izbacije otkapane gasove kroz dimnjak u atmosferu.

Pogon Galvanizacije u kome se nalaze emiteri E 8-3 i E 8-4

U krugu fabrike HBIS GROUP Serbia Iron&Steel d.o.o.Beograd, ogranak Šabac, nalazi se i hala sa opremom za Galvanizaciju. Oštećeni valjci u procesu proizvodnje ovde se galvaniziraju i tako ponova vraćaju u eksploataciju.

Hemijsko i elektrohemijsko čišćenje

Hemijsko i elektrohemijsko čišćenje odvija se u alkalnom rastvoru koncentracije 175÷225gr/l NaOH, na temperaturi okoline. Rastvor se nalazi u čeličnoj kadi zapremine 4,5m³ (dimenzija 1200x1200x3200mm) – kada P11.

Proizvod se postavlja u kadu za elektrohemijsko čišćenje (kada P11) i vrši se izbor polariteta i jačine struje u kadi prema parametrima propisanim shodno Tehnološkoj instrukciji "Elektrohemijska depozicija po postupku FESCOL".

Nakon elektrohemijskog čišćenja, proizvod se ispira vodom nad kadom za ispiranje obloženom gumom zapremine 4,5m (dimenzija 1200x1200x3200mm) - kada P21 i prebacuje u kadu za elektrohemijsko nagrivanje (kada P12).

Vode od ispiranja šalju se iz Sabirne jame u TJ Priprema i prečišćavanje otpadnih voda.

Elektrohemijsko nagrivanje

Pre depozicije površina mora da bude hemijski čista i blago nagrižena, kako bi se ostvarila odgovarajuća adhezija. Proizvod se podvrgava nagrivanju u rastvoru razblažene H_2SO_4 koncentracije $450 \div 520 g/l$ na temperaturi okoline, maksimalno $24^{\circ}C$. Rastvor se nalazi u čeličnoj kadi zapremine $4,5 m^3$ (dimenzija $1200 \times 1200 \times 3200 mm$) – kada P12.

Proizvod se postavlja u kadu za elektrohemijsko nagrivanje (kada P12) i vrši se izbor polariteta, zadaje se jačinu struje u kadi i prati se vreme trajanja procesa, prema parametrima propisanim shodno Tehnološkoj instrukciji "Elektrohemijska depozicija po postupku Fescol".

Nakon elektrohemijskog nagrivanja, vrši se ispiranja proizvoda vodom nad kadom za ispiranje (kada P21).

Ukoliko se na mestima javlja prekid vodenog filma, potrebno je izvršiti dodatnu mehaničku pripremu vodenom šmirglom.

Niklovanje

Niklovanje je proces elektrohemijskog nanošenja nikla na proizvod. Niklovanje se odvija u kadi za niklovanje (kada **P16**) zapremine $4,5 m^3$ (dimenzija $1200 \times 1200 \times 3200 mm$) u rastvoru niksulfata koncentracije $190 \div 250 g/l$, natrijum hlorida $14 \div 17 g/l$, borne kiseline $27 \div 33 g/l$, pH $5,0 \div 5,2$ i radne temperature $27 \div 33^{\circ}C$. Kada je od čelika, obložena sa unutrašnje strane poliesterom. Na zidovima kada nalaze se korpe u kojima je smešten nikl u rondelama.

Nakon ispiranja proizvoda posle elektrohemijskog nagrivanja proizvod se postavlja u kadu za niklovanje (kada P16).

Zadaje se jačina struje i reguliše temperatura prema parametrima propisanim shodno Tehnološkoj instrukciji "Elektrohemijska depozicija po postupku Fescol" i vrši se nadzor filtriranja i barbotiranja elektrolita, jačina struje, kao i vreme trajanja procesa.

Po isteku vremena nanošenja nikla, proizvod se vadi iz kade za niklovanje (kada P16) i prebacuju se u kadu za ispiranje nikla i bakra (kada P18) zapremine $4,5 m^3$ (dimenzija $1200 \times 1200 \times 3200 mm$).

Po završenom ispiranju nad kadom za ispiranje proizvod se prebacuje na Međuskладиšte G12 gde se vrši demontaža alata za nošenje i blendi.

Ukoliko je niklovanje završna obrada, proizvod se sa Međuskладиšta G12 odlaže na Međuskладиšte G15, a ukoliko je niklovanje priprema za mašinsku obradu, proizvod se odlaže na Međuskладиšte G14.

Ukoliko nikal služi kao podloga za nanošenje bakra ili hroma, nakon ispiranja proizvoda nad kadom za ispiranje nikla i bakra (kada P18), proizvod se prebacuje u kadu za bakarisanje (kada P17) ili u kadu za hromiranje (kada P14 ili P15).

Bakarisanje

Bakarisanje je proces elektrohemijskog nanošenja bakra na proizvod, koji se obavlja u kadi za bakarisanje (kada P17) zapremine $4,5\text{m}^3$ (dimenzija $1200 \times 1200 \times 3200\text{mm}$). Kada je izrađena od čelika a obložena poliesterom sa spoljašnje i unutrašnje strane. Na zidovima kade nalaze se korpe u kojima je smešten bakar u rondelama. U kadi se nalazi rastvor bakar sulfata $190 \div 250\text{g/l}$ i sumporne kiseline $38 \div 50\text{g/l}$ a odnos bakar sulfata i sumporne kiseline je $4,8 \div 5,5$. Radna temperatura je 27°C , maksimalno do 35°C .

Nakon ispiranja proizvoda nakon elektrohemijskog nagrizanja, proizvod se postavlja u kadu za nanošenje bakra (kada P17).

Zadaje se jačina struje i reguliše temperatura prema parametrima propisanim u Tehnološkoj instrukciji "Elektrohemijska depozicija po postupku Fescol" i vrši se nadzor filtriranja i barbotiranja elektrolita, jačina struje, kao i vreme trajanja procesa.

Po isteku vremena nanošenja bakra proizvod se vadi iz kade za bakarisanje (kada P17) i prebacuje u kadu za ispiranje nikla i bakra (kada P18) gde se vrši ispiranje.

Po završenom ispiranju nad kadom za ispiranje proizvod se prebacuje na Medjuskладиште G12 gde se vrši demontaža alata za nošenje i blendi.

Hromiranje

Hromiranje je proces elektrohemijskog nanošenja hroma na proizvod. Hromiranje se vrši u kadi za hromiranje (kada P14) zapremine $6,0\text{m}$ (dimenzija $1200 \times 1200 \times 4200\text{mm}$) i kadi P15 zapremine $4,5\text{m}$ (dimenzija $1200 \times 1200 \times 3200\text{mm}$) u rastvoru hrom oksid (hromna kiselina), $240 \div 275\text{g/l}$, sumporna kiselina $2,0 \div 2,75\text{g/l}$. Odnos hromne i sumporne kiseline je $95 \div 120$. Radna temperatura elektrolita je $52 \pm 3^\circ\text{C}$. Kada je urađena od čelika a sa unutrašnje strane homogeno poolovljena legurom olova sa 8% antimona.

Nakon ispiranja proizvoda nakon elektrohemijskog nagrizanja ili niklovanja ako je podloga nikal, proizvod se postavlja u kadu za nanošenje hroma (kada P14 ili P15).

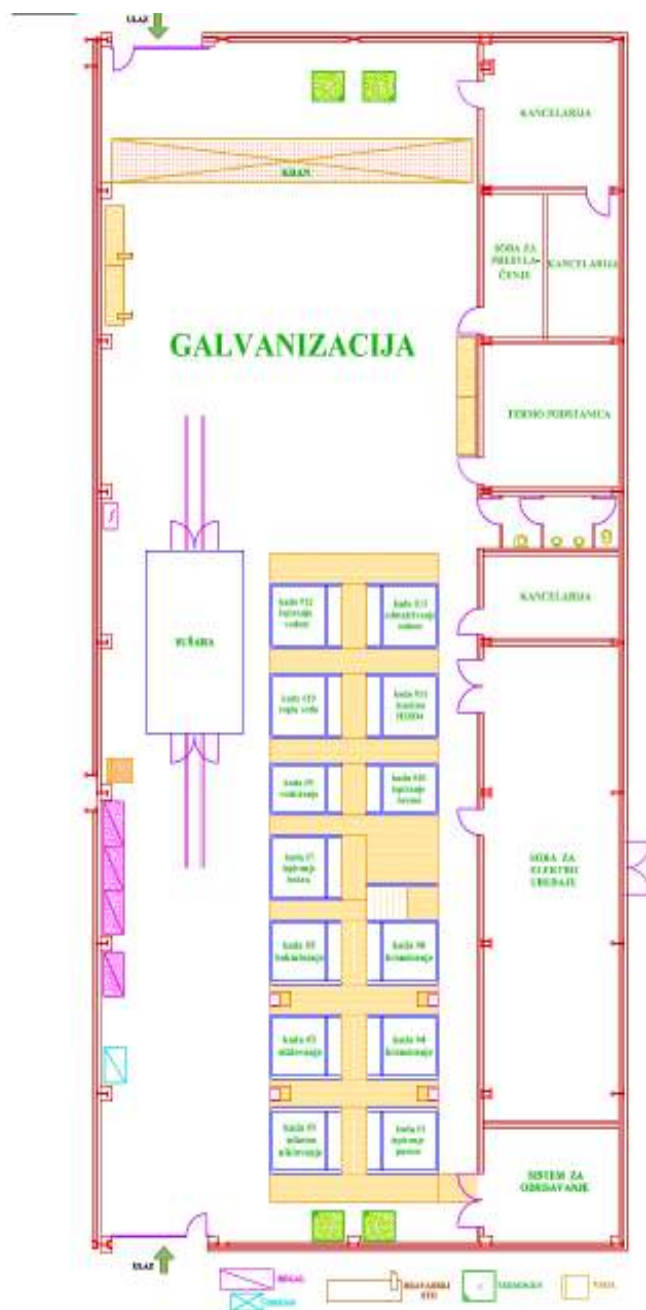
Zadaje se jačina struje i reguliše temperatura prema parametrima propisanim u Tehnološkoj instrukciji "Elektrohemijska depozicija po postupku Fescol" i vrši se nadzor barbotiranja elektrolita, jačine struje, temperature, kao i vreme trajanja procesa.

Po isteku vremena nanošenja hroma, proizvod se vadi iz kade za hromiranje (kada P14 ili P15) i prebacuje se u kadu za ispiranje hroma (kada P13) zapremine $4,5\text{m}$ dimenzija $1200 \times 1200 \times 3200\text{mm}$.

Po završenom ispiranju nad kadom za ispiranje hroma proizvod se prebacuje na Medjuskладиште G12 gde se vrši demontaža alata za nošenje i blendi.

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
IPOL 03 03-05

Raspored opreme u TJ Galvanizacija

Emiter kotlova 1 i 2, oznaka E 8 – 5a i E 8 – 5b

Emiter dimnih gasova u kotlarnici služi da se preko njega u atmosferu odvedu produkti sagorevanja iz dva instalirana kotla u kotlarnici. Svaki od kotlova je sa emiterom povezan dimnim kanalom. Pred ulaz dimnih kanala svakog kotla u emiter, iza ekonomajzera, nalazi se dimna klapna. Upravljanje dimnom klapnom je u skladu sa tehnološkim instrukcijama proizvođača G176 implementiranih u Radno uputstvo. Dimna klapna se pokreće elektromotorom sa ručnim i automatskim upravljanjem preko LBC kontrolera čim postoji zahtev za radom gorionika. Podešeno vreme otvaranja dimne klapne je 180 sekundi i kada granični prekidač signalizira “otvoreno” startuje gorionik. Dimna klapna se zatvara automatski nakon gašenja gorionika i vremenom faznog pomaka od 600 sekundi. Osnovna funkcija dimne klapne je da spreči nepotrebno hlađenje kotla nakon isključenja gorionika i nikad ne zatvara potpuno zaptiveno radi eliminisanja oštećenja na gorioniku. Pri automatskom pogonu dimna klapna može biti otvorena odnosno zatvorena sa indikacijom položaja preko reperne poluge i displeju LBC-a.

Temperatura produkata sagorevanja na ulasku u emiter iznosi od 105°C-189°C.

Na temperaturi dimnih gasova od 190°C kontrolna jedinica isključuje gorionik.

4.2 PODACI O POSTROJENJU/UREĐAJIMA ZA SMANJENJE EMISIJE*

Postrojenje:	Emiter skrubera linije ETL	Emiter ciklona Ambalaže	Emiter kada za nanošenje hromne prevlake
Oznaka emitara:	E8-1	E8-2	E8-4
Objekat:	Linija ETL –a i podrum	Pogon Ambalaže	Galvanizacija
Proizvođač:	Plastic Constructions LTD Birmingham/London/Bolton	Krivaja, Zavidovići	-
Vrsta:	Dvostepeni mokri Skruber	Ciklon sa vrećama	Mokri filter za vazduh
Tip:	-	-	CZ-60 (IPLAS – Koper)
Fabrički broj:	-	-	-
Kapacitet:	Ventilator CHR 1250 , 1500 m3/min	20.000 m3/h	V = 10 200 m3 / h
Godina:	1983	1983	1983
Zagađujuća materija koja se prečišćava:	Praškaste materije ,Cr, SO2	Praškaste materije	Praškaste materije,Cr, Ni
Projektovana efikasnost:	-	99,9 %	-
Nominalne vrednosti parametara rada uređaja koji su bitni za njihovu efikasnost uklanjanja zagađujuće materije:	Temperatura gasa < 40 °C,kapacitet pumpe prve faze- 2260l/min, oznake pumpe NKP 80-250, kapacitet tanka za rastvor 10000 l (6-7%-tnog rastvora kaustične sode,kapacitet recirkulacionog tanka 9000 l vode,makssimalno 2 % rastvor druge faze kaustične sode	Vrećasti filter za otprašivanje sa tresaćem H =12,5m ,R =2,5m2 , dimnjak 5,5 m/s	Centrifugalni ventilator za vazduh BE 630 (IMP Ljubljana), V = 10 200 m3/h, n = 900 min, H =1400 Pa, N = 5,5 Kw.
Interval/datum poslednjeg servisa uređaja:	2020 zamenjeno kućište ventilatora,tekuće održavanje i preventivni pregledi	2006 posle požara zamenjene su filter vreće. Preventivni pregledi i redovno održavanje.	Preventivni pregled i tekuće održavanje

Na emiterima E8-3 i E8-5a i E8-5b ne postoje sistemi za prečišćavanje optadnog gasa.

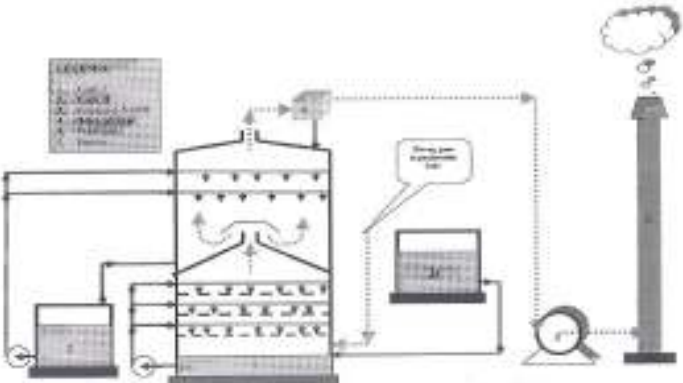

4.3 PODACI O SIROVINAMA*

	E8-1	E8-2	E8-3	E8-4	E8-5a	E-5b
Prirodni gas:	16989 Nm ³ / dan (u I smeni 5663 Nm ³)					
Proizvodnja na dan 18.11.:	282,7 t (u I smeni 92,7 t)					

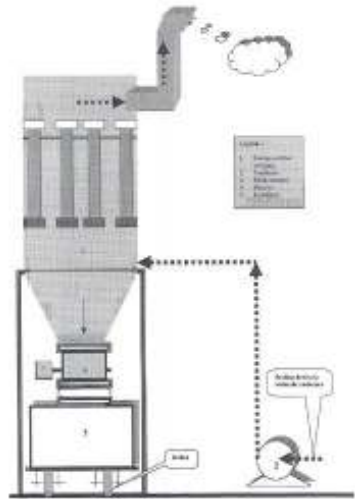
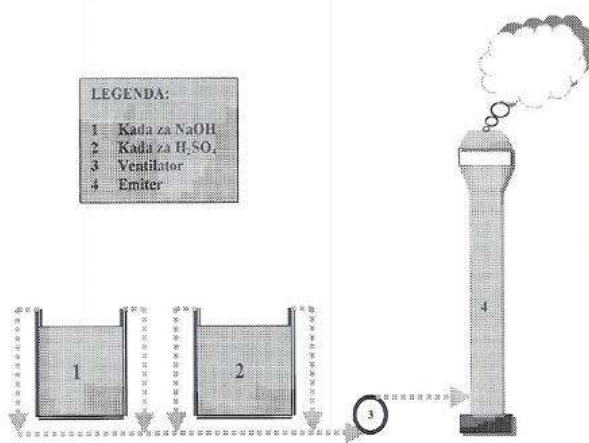
*Podaci dobijeni od strane korisnika

5 TEHNIČKI PODACI O STACIONARNIM IZVORIMA ZAGAĐIVANJA*

Postrojenje ili uređaj:	Emiter skrubera linije ETL - E8-1
Proizvođač:	Bez podataka
Kapacitet:	Bez podataka
Godinja proizvodnje:	1983.
Način rada postrojenja:	Kontinualan
Vreme rada:	24 ^h /24 ^h
Slika ili skica postrojenja ili uređaja:	

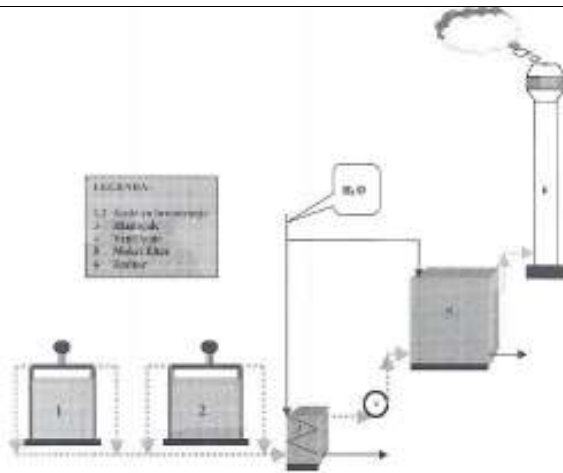

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
I POL 03 03-05

Postrojenje ili uređaj:	Emiter ciklona ambalaže – E8-2
Proizvođač:	Bez podataka
Kapacitet:	Bez podataka
Godinja proizvodnje:	1983.
Način rada postrojenja:	Diskontinualan
Vreme rada:	8 ^h /24 ^h
Slika ili skica postrojenja ili uređaja:	
Postrojenje ili uređaj:	Emiter odmašćivanja i nagrizanja – E8-3
Proizvođač:	Bez podataka
Kapacitet:	Bez podataka
Godinja proizvodnje:	1983.
Način rada postrojenja:	Diskontinualan
Vreme rada:	4 ^h /24 ^h
Slika ili skica postrojenja ili uređaja:	

*izvor podataka – korisnik

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
 IPOL 03 03-05

Postrojenje ili uređaj:	Emiter kade za nanošenje Cr prevlake – E8-4
Proizvođač:	Bez podataka
Kapacitet:	Bez podataka
Način rada postrojenja:	Diskontinualan
Vreme rada:	4 ^h /24 ^h
Slika ili skica postrojenja ili uređaja:	
Postrojenje ili uređaj:	Emiter parnog kotla br. 1 – E8-5a
Proizvođač:	LOOS INTERNATIONAL
Tip:	ECO1
Fabrički broj:	98723/1
Godina proizvodnje:	2004.
Snaga:	324 kW
Način rada postrojenja:	Kontinualan
Vreme rada:	24 ^h /24 ^h
Slika ili skica postrojenja ili uređaja:	

*izvor podataka – korisnik

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
I POL 03 03-05

Postrojenje ili uređaj:	Emiter parnog kotla br. 2 – E8-5b
Proizvođač:	LOOS INTERNATIONAL
Tip:	ECO1
Fabrički broj:	98724/1
Godina proizvodnje:	2004
Snaga:	324 kW
Način rada postrojenja:	Kontinualan
Vreme rada:	24 ^h /24 ^h
Slika ili skica postrojenja ili uređaja:	

*izvor podataka - korisnik

6 POLOŽAJ MERNIH MESTA

Vrsta emitera:	E8-1 - Emiter skrubera linije ETL, metalni, cirkular
Ukupna visina emitera:	20 m u odnosu na kotu 0
Položaj mernog mesta:	Dimnjak, na 8 m visine u odnosu na kotu 0
Prečnik na m. mestu:	∅ 2 m
Pristup mernom mestu:	Sa krova pogona

Stanje					
Broj priključaka:	2				
Dizajn i izgled priključka:	Revizioni otvor				
Prav deo emitera PRE ravni uzorkovanja:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>6 m</td></tr> <tr> <td>≥10m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	6 m	≥10m	
Zahtev	6 m				
≥10m					
*Prav deo emitera POSLE ravni uzork.:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>-</td></tr> <tr> <td>≥4m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	-	≥4m	
Zahtev	-				
≥4m					
*Udaljenost ravni uzor. od VRHA emitera:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>12 m</td></tr> <tr> <td>≥10m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	12 m	≥10m	
Zahtev	12 m				
≥10m					
Konstantan poprečni presek:	Da				
Dovoljan radni prostor:	Da				
Lak i bezbedan pristup:	Ne. Pristup mernom mestu je vertikalnim merdevinama				
Zaštićeno od pada sa visine:	Ne				
Usklađen sa SRPS EN 15259:	Da. Nije usklađeno u pogledu položaja mernog mesta, ali su zadovoljeni zahtevi standarda u pogledu karakteristika otpadnog gasa odnosno da je obezbeđeno laminarno strujanje otpadnog gasa, da nema povratnog toka, kao i da su brzine otpadnog gasa u različitim tačkama manje od 3:1. Takođe, ispunjeni su uslovi za izokinetičko uzorkovanje. Stoga je položaj mernog mesta adekvatan.				
Slika ili skica mernog mesta:					

*Prema standardu SRPS EN 15259 mora da bude ispunjen jedan od dva uslova

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
 IPOL 03 03-05

Vrsta emitera:	E8-2 - Emiter ciklona ambalaže, metalni, rektangular
Ukupna visina emitera:	18 m u odnosu na kotu 0
Položaj mernog mesta:	Dimnjak, na 12 m visine u odnosu na kotu 0
Dimenzija na m. mestu:	0,9 m x 0,9 m
Pristup mernom mestu:	Iz podizne korpe

Stanje					
Broj priključaka:	3				
Dizajn i izgled priključka:	Revizioni otvor				
Prav deo emitera PRE ravni uzorkovanja:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>2 m</td></tr> <tr> <td>≥4,5m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	2 m	≥4,5m	
Zahtev	2 m				
≥4,5m					
*Prav deo emitera POSLE ravni uzork.:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>5,3 m</td></tr> <tr> <td>≥1,8m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	5,3 m	≥1,8m	
Zahtev	5,3 m				
≥1,8m					
*Udaljenost ravni uzor. od VRHA emitera:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>-</td></tr> <tr> <td>≥4,5m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	-	≥4,5m	
Zahtev	-				
≥4,5m					
Konstantan poprečni presek:	Da				
Dovoljan radni prostor:	Da				
Lak i bezbedan pristup:	Da. Pristup mernom mestu je iz podizne korpe				
Zaštićeno od pada sa visine:	Da				
Usklađen sa SRPS EN 15259:	Da. Nije usklađeno u pogledu položaja mernog mesta, ali su zadovoljeni zahtevi standarda u pogledu karakteristika otpadnog gasa odnosno da je obezbeđeno laminarno strujanje otpadnog gasa, da nema povratnog toka, kao i da su brzine otpadnog gasa u različitim tačkama manje od 3:1. Takođe, ispunjeni su uslovi za izokinetičko uzorkovanje. Stoga je položaj mernog mesta adekvatan.				
Slika ili skica mernog mesta:					

*Prema standardu SRPS EN 15259 mora da bude ispunjen jedan od dva uslova

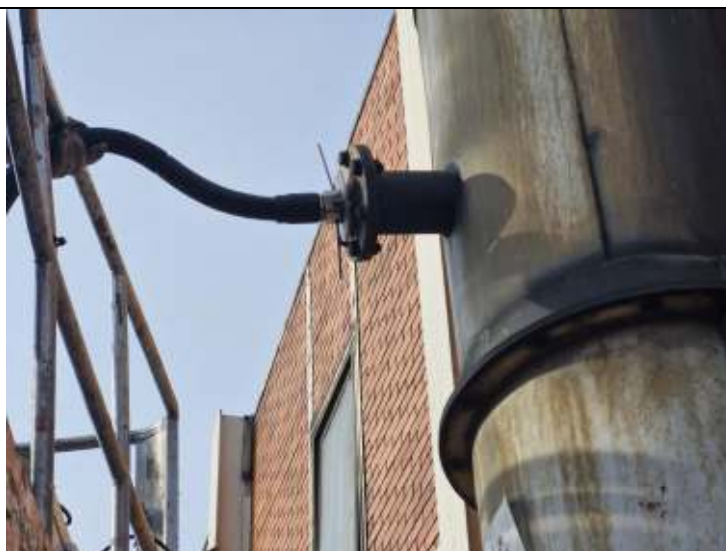
Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
 IPOL 03 03-05

Vrsta emitera:	E8-3 - Emiter odmašćivanja i nagrizanja, metalni, cirkular
Ukupna visina emitera:	14 m u odnosu na kotu 0
Položaj mernog mesta:	Dimni kanal, na 7 m visine u odnosu na kotu 0
Prečnik na m. mestu:	≈ 0,55 m
Pristup mernom mestu:	Sa krova

Stanje

Broj priključaka:	2				
Dizajn i izgled priključka:	Revizioni otvor				
Prav deo emitera PRE ravni uzorkovanja:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>2,8 m</td></tr> <tr> <td>≥2,7m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	2,8 m	≥2,7m	
Zahtev	2,8 m				
≥2,7m					
*Prav deo emitera POSLE ravni uzork.:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>-</td></tr> <tr> <td>≥1,1m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	-	≥1,1m	
Zahtev	-				
≥1,1m					
*Udaljenost ravni uzor. od VRHA emitera:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>7 m</td></tr> <tr> <td>≥2,7m</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	7 m	≥2,7m	
Zahtev	7 m				
≥2,7m					
Konstantan poprečni presek:	Da				
Dovoljan radni prostor:	Da				
Lak i bezbedan pristup:	Da. Pristup mernom mestu je sa vertikalnih merdevina				
Zaštićeno od pada sa visine:	Da				
Uskladen sa SRPS EN 15259:	Da				

Slika ili skica mernog mesta:

*Prema standardu SRPS EN 15259 mora da bude ispunjen jedan od dva uslova

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
 IPOL 03 03-05

Vrsta emitera:	E8-4 - Emiter kada za nanošenje Cr prevlake, metalni, rektangular
Ukupna visina emitera:	5,5 m u odnosu na kotu 0
Položaj mernog mesta:	Dimnjak, na 3 m visine u odnosu na kotu 0
Dimenzija na m. mestu:	0,5 m x 0,95 m
Pristup mernom mestu:	Sa zemlje

Stanje					
Broj priključaka:	1				
Dizajn i izgled priključka:	Revizioni otvor				
Prav deo emitera PRE ravni uzorkovanja:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>0,8 m</td></tr> <tr> <td>$\geq 3,2m$</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	0,8 m	$\geq 3,2m$	
Zahtev	0,8 m				
$\geq 3,2m$					
*Prav deo emitera POSLE ravni uzork.:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>-</td></tr> <tr> <td>$\geq 1,3m$</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	-	$\geq 1,3m$	
Zahtev	-				
$\geq 1,3m$					
*Udaljenost ravni uzor. od VRHA emitera:	<table> <tr> <td>Zahtev</td><td>2,5 m</td></tr> <tr> <td>$\geq 3,2m$</td><td></td></tr> </table>	Zahtev	2,5 m	$\geq 3,2m$	
Zahtev	2,5 m				
$\geq 3,2m$					
Konstantan poprečni presek:	Da				
Dovoljan radni prostor:	Da				
Lak i bezbedan pristup:	Da				
Zaštićeno od pada sa visine:	Da				
Usklađen sa SRPS EN 15259:	Da. Nije usklađeno u pogledu broja priključaka, ali je uzorkovanje izvršeno u većem broju tačaka u jednoj liniji. Nije usklađeno u pogledu položaja mernog mesta, ali su zadovoljeni zahtevi standarda u pogledu karakteristika otpadnog gasa odnosno da je obezbeđeno laminarno strujanje otpadnog gasa, da nema povratnog toka, kao i da su brzine otpadnog gasa u različitim tačkama manje od 3:1. Takođe, ispunjeni su uslovi za izokinetičko uzorkovanje. Stoga je položaj mernog mesta adekvatan.				
Slika ili skica mernog mesta:					

*Prema standardu SRPS EN 15259 mora da bude ispunjen jedan od dva uslova

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
 IPOL 03 03-05

Vrsta emitera:	E8-5a - Emiter kotla br.1, metalni, cirkular
Ukupna visina emitera:	20 m u odnosu na kotu 0
Položaj mernog mesta:	Dimni kanal, na 6 m visine u odnosu na kotu 0
Prečnik na m. mestu:	≈ 0,6 m
Pristup mernom mestu:	Iz podizne korpe

Stanje	
Broj priključaka:	2
Dizajn i izgled priključka:	Revizioni otvor
Prav deo emitera PRE ravni uzorkovanja:	Zahtev ≥3m 3 m
*Prav deo emitera POSLE ravni uzork.:	Zahtev ≥1,2m 0,5 m
*Udaljenost ravni uzor. od VRHA emitera:	Zahtev ≥3m -
Konstantan poprečni presek:	Da
Dovoljan radni prostor:	Da
Lak i bezbedan pristup:	Da. Pristup mernom mestu je iz podizne korpe
Zaštićeno od pada sa visine:	Da
Usklađen sa SRPS EN 15259:	Da. Nije usklađeno u pogledu položaja mernog mesta, ali su zadovoljeni zahtevi standarda u pogledu karakteristika otpadnog gasa odnosno da je obezbeđeno laminarno strujanje otpadnog gasa, da nema povratnog toka, kao i da su brzine otpadnog gasa u različitim tačkama manje od 3:1. Stoga je položaj mernog mesta adekvatan.
Slika ili skica mernog mesta:	

*Prema standardu SRPS EN 15259 mora da bude ispunjen jedan od dva uslova

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
 IPOL 03 03-05

Vrsta emitera:	E8-5b - Emiter kotla br.2, metalni, cirkular
Ukupna visina emitera:	20 m u odnosu na kotu 0
Položaj mernog mesta:	Dimni kanal, na 6 m visine u odnosu na kotu 0
Prečnik na m. mestu:	≈ 0,6 m
Pristup mernom mestu:	Iz podizne korpe

Stanje		
Broj priključaka:		2
Dizajn i izgled priključka:		Revizioni otvor
Prav deo emitera PRE ravni uzorkovanja:	Zahtev	3 m
	≥3m	
*Prav deo emitera POSLE ravni uzork.:	Zahtev	0,7 m
	≥1,2m	
*Udaljenost ravni uzor. od VRHA emitera:	Zahtev	-
	≥3m	
Konstantan poprečni presek:		Da
Dovoljan radni prostor:		Da
Lak i bezbedan pristup:		Da. Pristup mernom mestu je iz podizne korpe
Zaštićeno od pada sa visine:		Da
Usklađen sa SRPS EN 15259:		Da. Nije usklađeno u pogledu položaja mernog mesta, ali su zadovoljeni zahtevi standarda u pogledu karakteristika otpadnog gasa odnosno da je obezbeđeno laminarno strujanje otpadnog gasa, da nema povratnog toka, kao i da su brzine otpadnog gasa u različitim tačkama manje od 3:1. Stoga je položaj mernog mesta adekvatan.
Slika ili skica mernog mesta:		

*Prema standardu SRPS EN 15259 mora da bude ispunjen jedan od dva uslova

7 PLAN, VREME I MESTO MERENJA

Mereni parametri:	E8-1 - praškaste materije, hrom, sumpor dioksid i procesni parametri E8-2 - praškaste materije i procesni parametri E8-3 - sumpor dioksid i procesni parametri E8-4 - praškaste materije, hrom, nikl i procesni parametri E8-5a i E8-5b – ugljen monoksid, azotni oksidi i procesni parametri
Datum merenja:	18.11.2024.
Vreme merenja:	od 08 ³⁰ do 16 ⁰⁰ h
Mesto merenja:	Ogranak Šabac, proizvodni pogoni
Vrsta merenja:	Periodično, povremeno
*Meteo uslovi na dan 18.11.2024.:	

*izvor podataka www.wunderground.com

8 MERNI POSTUPAK I VRSTE MERNIH UREĐAJA

Merni postupak je obuhvatio sledeće operacije:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Merenje meteoroloških parametara na mernom mestu ➤ Merenje temperature i brzine otpadnog gasa u odvodnom kanalu ➤ Merenje/određivanje vodene pare u otpadnom gasu ➤ Određivanje koncentracije praškastih materija u otp. gasu ➤ Određivanje koncentracije metala hroma i nikla u otp. gasu ➤ Određivanje koncentracije gasovitih materija – ugljen monoksid, azotni oksidi i sumpor dioksid u otp. gasu
---	---

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
I POL 03 03-05

Sistem za izokinetičko uzorkovanje praškastih materija		
Proizvođač:	TCR TECORA, Italija	
Model:	Isostack HV	
Ser. broj:	1115919PT	
Inv. broj:	9640020	
Merni opseg:	Temperatura: -20 do 1200 °C; Stat. pritisak: 0-103,5 KPa; Dif. pritisak: 0 - 3556 Pa Protok: 4 ÷ 50 l/min	
Multigas analizator MIR 9000 CLD		
Proizvođač:	ENVIRONNEMENT SA, FRANCE	
Model:	MIR 9000 CLD	
Ser. broj:	3086	
Inv. broj:	9641240	
Merni opseg:	Merenje CO 0 do 10000 ppm (NDIR) / Merenje NO/NO2/NOx (hemiluminiscencija) NO 0 - 2000 ppm, NO2 0 - 200 ppm, NOx 0 – 2000 ppm Merenje SO2 0 - 5000 ppm (NDIR) / Merenje O2 0 do 25 % klasa: 1	
Atomski apsorpcioni spektrometar		
Proizvođač:	SHIMADZU	
Model:	AA-7000, GFA-7000	
Ser. broj:	A30915200776 LP	
Inv. broj:	9641150	
Analitička vaga		
Proizvođač:	METTLER TOLEDO, Švajcarska	
Model:	PH204L	
Ser. broj:	B121143291	
Inv. broj:	9640250	
Merni opseg:	0– 220 g	

9 PRIMENJENI STANDARDI ZA MERENJE

Zakonska regulativa:	➤ Zakon o zaštiti vazduha (Sl.gl.RS br. 36/09, 10/13 i 26/21)
	➤ Uredba o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađenja ("Službeni glasnik RS" br. 5/2016 i 10/2024); <i>Na osnovu Člana 20. navedene Uredbe merenja su obavljena kao povremena (periodična) merenja;</i> <i>Na osnovu Člana 31. navedene uredbe rezultati merenja se iskazuju kao izmerene vrednosti umanjene za mernu nesigurnost;</i> ➤ Uredba o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje ("Sl. glasnik RS", br. 111/2015 i 83/2021); ➤ Uredba o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje ("Sl. glasnik RS", br. 6/2016 i 67/2021). ➤ Integrisana dozvola (IPPC) br./no: 353-01-00635/2012-02 Datum/Date: 18.03.2014. i ispravke 08.08.2016. god. i 15.05.2017.

Mereni parametar:	Primenjeni standardi:
Merenje brzine i zapreminskog protoka struje gasova u kanalima:	SRPS ISO 10780:2010, Emisije iz stacionarnih izvora – Merenje brzine i zapreminskog protoka struje gasova u kanalima
Merenje temperature, apsolutnog i diferencijalnog pritiska u otpadnom gasu:	IPOL 04 01, Određivanje apsolutnog, diferencijalnog pritiska i temperature otpadnog gasa
Određivanje sadržaja vlage u otpadnom gasu:	SRPS ISO 14790:2017, Emisije iz stacionarnih izvora - Određivanje vodene pare u ventilacionim otvorima
Određivanje sadržaja praškastih materija u otpadnom gasu:	SRPS ISO 9096: 2019, Emisije iz stacionarnih izvora – Manualno određivanje masene koncentracije praškastih materija
	SRPS EN 13284–1:2017, Emisije iz stacionarnih izvora – Određivanje prašine u opsegu niskih masenih koncentracija – Deo 1: Ručna gravimetrijska metoda

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
I POL 03 03-05

Određivanje zapreminske koncentracije kiseonika O₂ u otpadnom gasu:	SRPS EN 14789:2017. Emisije iz stacionarnih izvora – Određivanje zapreminske koncentracije kiseonika (O ₂) - Referentna metoda: Paramagnetizam
Određivanje masene koncentracije ugljen dioksida CO₂ u otpadnom gasu:	SRPS ISO 12039:2011, Emisije iz stacionarnih izvora – Određivanje ugljen monoksida, ugljen dioksida i kiseonika – Karakteristike performansi i kalibracija automatizovanih mernih sistema
Određivanje masene koncentracije metala u otpadnom gasu:	SRPS EN 14385: 2009. Emisije iz stacionarnih izvora - Određivanje ukupne emisije hroma Cr i nikla Ni
Određivanje masene koncentracije ugljenmonoksida CO u otpadnom gasu:	SRPS EN 15058:2009. Određivanje masene koncentracije ugljen-monoksida (CO) - Referentna metoda: Nedisperzivna infracrvena spektrometrija
Određivanje masene koncentracije oksida azota NO, NO₂ i NO_x u otpadnom gasu:	SRPS EN 14792: 2017. Određivanje masene koncentracije oksida azota (NO _x) - Referentna metoda: hemiluminescencija
Određivanje masene koncentracije sumpor dioksida SO₂ u otpadnom gasu:	SRPS ISO 7935: 2010. Određivanje masene koncentracije sumpor dioksida - Karakteristike performansi automatizovanih metoda merenja

10 OPIS USLOVA RADA STACIONARNOG IZVORA

Emiter:	E8 – 1	E8 – 2	E8 – 3	E8 - 4
*Kapacitet:	Bez podataka	Bez podataka	Bez podataka	Bez podataka
*Uslovi rada:	Pretežno nepromenljivi	Pretežno nepromenljivi	Pretežno nepromenljivi	Pretežno nepromenljivi
*Režim rada:	Kontinualan	Diskontinualan	Diskontinualan	Diskontinualan
Emiter:	E8 – 5a	E8 – 5b		
*Kapacitet:	Bez podataka	Bez podataka		
*Uslovi rada:	Pretežno nepromenljivi	Pretežno nepromenljivi		
*Režim rada:	Kontinualan	Kontinualan		
*Proizvodnja u I smeni na dan 18.11.:	92,7 t			
*Utrošak sirovine / goriva u toku merenja:	Prirodni gas – oko 2100 Nm ³			
*Tehnički parametri o radu stacionarnih izvora:	Svi sistemi potrebni za neometan rad postrojenja (mašine za kalajisanje, zagrevanje, mašine za sečenje i obradu drveta, pogon za izradu ambalaže za pakovanje limova, kade za čišćenje i dekapiranje, kade za nanošenje hromne prevlake, hemijsko nagrizanje, process niklovanja, bakarisanja i hromiranja, gorionici kotlova itd.), bili su u funkciji i radili uobičajeno, punim kapacitetom.			
*Parametri rada uređaja za smanjenje emisije:	E8-1 – skruber; E8-2 – ciklonski sistem sa filter vrećama; E8-4 – mokri prečistač – bili u radu 100 % kapaciteta Emiteri E8-3, E8-5a i E8-5b ne poseduju sisteme za smanjenje emisije.			

*Podaci dobijeni od strane korisnika

Odstupanje od zahteva standarda SRPS EN 15259 i plana merenja:	<p>E8-1, E8-2, E8-5a i E8-5b - Nije usklađeno u pogledu položaja mernog mesta, ali su zadovoljeni zahtevi standarda u pogledu karakteristika otpadnog gasa odnosno da je obezbeđeno laminarno strujanje otpadnog gasa, da nema povratnog toka, kao i da su brzine otpadnog gasa u različitim tačkama manje od 3:1. Takođe, ispunjeni su uslovi za izokinetičko uzorkovanje. Stoga je položaj mernog mesta adekvatan;</p> <p>E8-3 – Nema odstupanja;</p> <p>E8-4 - Nije usklađeno u pogledu broja priključaka, ali je uzorkovanje izvršeno u većem broju tačaka u jednoj liniji. Nije usklađeno u pogledu položaja mernog mesta, ali su zadovoljeni zahtevi standarda u pogledu karakteristika otpadnog gasa odnosno da je obezbeđeno laminarno strujanje otpadnog gasa, da nema povratnog toka, kao i da su brzine otpadnog gasa u različitim tačkama manje od 3:1. Stoga je položaj mernog mesta adekvatan.</p> <p>Može se zaključiti da su rezultati merenja na emiterima E8-1, E8-2, E8-4, E8-5a i E8-5b prihvatljivi bez obzira na postojeća odstupanja od zahteva standarda, stoga je merenje bilo moguće izvršiti u skladu sa standardom. Na emiteru E8-3 je, takođe, bilo moguće merenje izvršiti u skladu sa standardom.</p>
Uticaj odstupanja na mernu nesigurnost:	Ne postoji

*podaci dobijeni od strane korisnika

11 IZVEŠTAJ O REZULTATIMA ISPITIVANJA EMISIJE Br. 1313 / 24

Korisnik:	HBIS GROUP Serbia Iron&Steel d.o.o.Beograd, ogranak Šabac
Predmet ispitivanja:	Vazduh
Oblast ispitivanja:	Fizičko-hemijska ispitivanja
Vrsta ispitivanja:	Određivanje brzine, temperature i vlage u otpadnom gasu; Određivanje koncentracija praškastih materija, ugljen monoksida, azotnih oksida, sumpor dioksida, hroma i nikla u otpadnom gasu.
Lokacija ispitivanja:	Proizvodni pogon ogranak Šabac
Datum ispitivanja:	18.11.2024.
Merno mesto:	Emiteri skrubera linije ETL E8-1, ciklona ambalaže – E8-2, odmašćivanja i nagrizanja – E8-3, kade za nanošenje Cr prevlake - E8-4, kotlova br. 1 i 2 E8-5a i E8-5b

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
 IPOL 03 03-05

Identifikacione oznake uzoraka:	E8-1			E8-2			E8-3		
	I Merenje	II Merenje	IIIMerenje	I Merenje	II Merenje	IIIMerenje	I Merenje	II Merenje	IIIMerenje
	FP.3994.E	FP.3995.E	FP.3996.E FP.3667.E s.p.	FP.4002.E	FP.4003.E	FP.4004.E FP.4005.E s.p.	MIR.4006.E MIR.4007.E		
	TA.3998.E	TA.3999.E	TA.4000.E TA.4001.E s.p.						
	MIR.3992.E MIR.3993.E								

Identifikacione oznake uzoraka:	E8-4			E8-5a			E8-5b		
	I Merenje	II Merenje	IIIMerenje	I Merenje	II Merenje	IIIMerenje	I Merenje	II Merenje	IIIMerenje
	FP.4009.E	FP.4010.E	FP.4011.E FP.4012.E s.p.	MIR.4017.E MIR.4018.E MIR.4019.E			MIR.4020.E MIR.4021.E MIR.4022.E		
	TA.4013.E	TA.4014.E	TA.4015.E TA.4016.E s.p.						
	MIR.4008.E								

11.1 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru SKRUBERA LINIJE ETL – E8 - 1

PARAMETAR	JEDINICA	I MERENJE	II MERENJE	III MERENJE	² Em – μ	GVE	GVE (IPPC)
Temperatura otpadnog gasa	°C	49,6 ± 1,9	43,7 ± 1,9	41,6 ± 1,9	-	-	-
Pritisak otpadnog gasa	mb	1001 ± 0,4	1001 ± 0,4	1001 ± 0,4	-	-	-
Brzina otpadnog gasa	m/s	7,0 ± 0,3	7,5 ± 0,3	7,4 ± 0,3	-	-	-
Prečnik emitera	m	2,0			-	-	-
Količina otpadnog gasa	Nm ³ /h	≈ 66208	≈ 72258	≈ 71770	-	-	-
Provera zaptivenosti	l/min	0,05	0,00	0,00	0,05	-	-
Sadržaj vlage (vodene pare)	%	4 ± 0,3			-	-	-
Izmerena konc. SUMPOR DIOKSIDA SO ₂	mg/m ³	2,0 ± 0,1	2,2 ± 0,1	2,5 ± 0,1	-	-	-
Izmereni sadržaj KISEONIKA O ₂	%	20,8 ± 0,49	20,8 ± 0,49	20,8 ± 0,49	-	-	-
Propisani sadržaj KISEONIKA O ₂	%	izmereni			-	-	-
Masena konc. PRAŠKASTIH MATERIJA	mg/Nm ³	1,3 ± 0,2	1,8 ± 0,3	2,4 ± 0,4	2,0	150 ³	20 ⁶
Masena konc. HROMA Cr	mg/Nm ³	<0,005 ± 0,001	<0,005 ± 0,001	<0,005 ± 0,001	<0,005	1 ⁴	1 ⁴
Masena konc. SUMPOR DIOKSIDA SO ₂	mg/Nm ³	2,1 ± 0,1	2,3 ± 0,1	2,6 ± 0,1	2,5	350 ⁵	350 ⁵
Maseni protok PRAŠKASTIH MATERIJA ¹	g/h	≈ 86,57	≈ 127,4	≈ 172,0	-	-	-
Maseni protok HROMA Cr ¹	g/h	< 0,331	< 0,361	< 0,359	-	-	-
Maseni protok SUMPOR DIOKSIDA SO ₂	g/h	≈ 136,5	≈ 163,8	≈ 184,9	-	-	-

¹Vrednosti dobijene proračunom. Neakreditovana aktivnost.

²Najveća vrednost rezultata merenja emisije zagađujuće materije umanjena za apsolutnu vrednost merne nesigurnosti (član 31. Uredbe o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja ("Sl. glasnik RS" br. 5/2016 i 10/2024))

³za maseni protok manji od 200 g/h; ⁴za maseni protok 5 g/h i veći; ⁵za maseni protok 1800 g/h i veći; ⁶za maseni protok manji od 200 g/h kao i za maseni protok veći ili jednak 200 g/h

11.2 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru CIKLONA AMBALAŽE – E8-2

PARAMETAR	JEDINICA	I MERENJE		II MERENJE		III MERENJE		² Em – μ	GVE	GVE (IPPC)
Temperatura otpadnog gasa	°C	16,1 ± 1,9		16,2 ± 1,9		16,2 ± 1,9		-	-	-
Pritisak otpadnog gasa	mb	1002 ± 0,4		1002 ± 0,4		1002 ± 0,4		-	-	-
Brzina otpadnog gasa	m/s	7,7 ± 0,3		7,9 ± 0,3		8,2 ± 0,3		-	-	-
Dimenzija emitera	m²	0,9 x 0,9						-	-	-
Količina otpadnog gasa	Nm³/h	≈ 20977		≈ 21511		≈ 22327		-	-	-
Provera zaptivenosti	l/min	0,00	0,05		0,05		0,00	-	-	-
Sadržaj vlage (vodene pare)	%	4 ± 0,3						-	-	-
Izmereni sadržaj KISEONIKA O₂	%	20,8 ± 0,49		20,8 ± 0,49		20,8 ± 0,49		-	-	-
Propisani sadržaj KISEONIKA O₂	%	izmereni						-	-	-
Masena konc. PRAŠKASTIH MATERIJA	mg/Nm³	2,4 ± 0,4		4,5 ± 0,8		3,2 ± 0,6		3,7	150³	20⁴
Maseni protok PRAŠKASTIH MATERIJA¹	g/h	≈ 49,32		≈ 97,84		≈ 70,48		-	-	-

¹Vrednosti dobijene proračunom. Neakreditovana aktivnost.

² Najveća vrednost rezultata merenja emisije zagađujuće materije umanjena za apsolutnu vrednost merne nesigurnosti (član 31. Uredbe o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja ("Sl. glasnik RS" br. 5/2016 i 10/2024))

³za maseni protok manji od 200 g/h; ⁴za maseni protok manji od 200 g/h, kao i za maseni protok veći ili jednak 200 g/h

11.3 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru ODMAŠĆIVANJA I NAGRIZANJA – E8-3

PARAMETAR	JEDINICA	I MERENJE	II MERENJE	III MERENJE	² Em – μ	GVE	GVE (IPPC)
Temperatura otpadnog gasa	°C	31,8 ± 1,9	31,2 ± 1,9	31,0 ± 1,9	-	-	-
Pritisak otpadnog gasa	mb	1000 ± 0,4	1000 ± 0,4	1000 ± 0,4	-	-	-
Brzina otpadnog gasa	m/s	4,1 ± 0,3	4,2 ± 0,3	4,3 ± 0,3	-	-	-
Prečnik emitera	m	0,55			-	-	-
Količina otpadnog gasa	Nm ³ /h	≈ 3101	≈ 3183	≈ 3261	-	-	-
Izmerena konc. SUMPOR DIOKSIDA SO ₂	mg/m ³	1,8 ± 0,1	1,5 ± 0,1	1,0 ± 0,1	-	-	-
Izmereni sadržaj KISEONIKA O ₂	%	20,8 ± 0,49	20,8 ± 0,49	20,8 ± 0,49	-	-	-
Propisani sadržaj KISEONIKA O ₂	%	izmereni			-	-	-
Masena konc. SUMPOR DIOKSIDA SO ₂	mg/Nm ³	1,9 ± 0,1	1,5 ± 0,1	1,0 ± 0,1	1,8	350 ³	350 ³
Maseni protok SUMPOR DIOKSIDA SO ₂	g/h	≈ 7,290	≈ 14,48	≈ 10,29	-	-	-

¹Vrednosti dobijene proračunom. Neakreditovana aktivnost.

² Najveća vrednost rezultata merenja emisije zagađujuće materije umanjena za apsolutnu vrednost merne nesigurnosti (član 31. Uredbe o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja ("Sl. glasnik RS" br. 5/2016 i 10/2024)

³za maseni protok 1800 g/h i veći

11.4 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru KADE ZA NANOŠENJE CR PREVLAKE – E8 - 4

PARAMETAR	JEDINICA	I MERENJE	II MERENJE	III MERENJE	² Em – μ	GVE	GVE (IPPC)
Temperatura otpadnog gasa	°C	32,4 ± 1,9	32,7 ± 1,9	33,1 ± 1,9	-	-	-
Pritisak otpadnog gasa	mb	1003 ± 0,4	1003 ± 0,4	1003 ± 0,4	-	-	-
Brzina otpadnog gasa	m/s	3,2 ± 0,3	3,0 ± 0,3	3,0 ± 0,3	-	-	-
Dimenzija emitera	m ²	0,5 x 0,95			-	-	-
Količina otpadnog gasa	Nm ³ /h	≈ 4843	≈ 4536	≈ 4530	-	-	-
Provera zaptivenosti	l/min	0,00	0,00	0,05	0,05	-	-
Sadržaj vlage (vodene pare)	%	5 ± 0,3			-	-	-
Izmereni sadržaj KISEONIKA O ₂	%	20,8 ± 0,49	20,8 ± 0,49	20,8 ± 0,49	-	-	-
Propisani sadržaj KISEONIKA O ₂	%	izmereni			-	-	-
Masena konc. PRAŠKASTIH MATERIJA	mg/Nm ³	0,5 ± 0,1	0,6 ± 0,1	0,6 ± 0,1	0,5	150 ³	20 ⁶
Masena konc. HROMA Cr	mg/Nm ³	<0,005 ± 0,001	<0,005 ± 0,001	<0,005 ± 0,001	<0,005	1 ⁴	1 ⁴
Masena konc. NIKLA Ni	mg/Nm ³	<0,007 ± 0,001	<0,007 ± 0,001	<0,007 ± 0,001	<0,007	0,5 ⁵	0,5 ⁵
Maseni protok PRAŠKASTIH MATERIJA ¹	g/h	≈ 2,252	≈ 2,840	≈ 2,840	-	-	-
Maseni protok HROMA Cr ¹	g/h	< 0,024	< 0,023	< 0,023	-	-	-
Maseni protok NIKLA Ni	g/h	< 0,034	< 0,032	< 0,032	-	-	-

¹Vrednosti dobijene proračunom. Neakreditovana aktivnost.

² Najveća vrednost rezultata merenja emisije zagađujuće materije umanjena za apsolutnu vrednost merne nesigurnosti (član 31. Uredbe o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja ("Sl. glasnik RS" br. 5/2016 i 10/2024))

³za maseni protok manji od 200 g/h; ⁴za maseni protok 5 g/h i veći; ⁵za maseni protok 2,5 g/h i veći; ⁶za maseni protok manji od 200 g/h kao i za maseni protok veći ili jednak 200 g/h

11.5 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru PARNOG KOTLA br. 1 – E8-5a

PARAMETAR	JEDINICA	I MERENJE	II MERENJE	III MERENJE	² Em – μ	GVE	GVE (IPPC)
Temperatura otpadnog gasa	°C	133,8 ± 1,9	133,0 ± 1,9	135,4 ± 1,9	-	-	-
Pritisak otpadnog gasa	mb	998 ± 0,4	998 ± 0,4	998 ± 0,4	-	-	-
Brzina otpadnog gasa	m/s	8,6 ± 0,3	8,6 ± 0,3	8,3 ± 0,3	-	-	-
Prečnik emitera	m	0,6			-	-	-
Količina otpadnog gasa	Nm ³ /h	≈ 5789	≈ 5800	≈ 5565	-	-	-
Izmerena konc. UGLJEN MONOKSIDA CO	mg/m ³	< 0,74 ± 0,02	< 0,74 ± 0,02	< 0,74 ± 0,02	-	-	-
Izmerena konc. AZOTNIH OKSIDA NO _x	mg/m ³	67,4 ± 2,8	72,8 ± 3,1	73,5 ± 3,1	-	-	-
Izmereni sadržaj KISEONIKA O ₂	%	4,03 ± 0,48	3,48 ± 0,48	3,35 ± 0,48	-	-	-
Propisani sadržaj KISEONIKA O ₂	%	izmerena			-	-	-
Masena konc. UGLJEN MONOKSIDA CO	mg/Nm ³	< 0,76 ± 0,02	< 0,76 ± 0,02	< 0,76 ± 0,02	< 0,76	100	100
Masena konc. AZOTNIH OKSIDA NO _x	mg/Nm ³	69,7 ± 2,9	75,2 ± 3,2	76,0 ± 3,3	72,7	150	200
Maseni protok UGLJEN MONOKSIDA CO ¹	g/h	≈ 4,428	≈ 4,436	≈ 4,256	-	-	-
Maseni protok AZOTNIH OKSIDA NO _x ¹	g/h	≈ 403,3	≈ 436,4	≈ 422,8	-	-	-

¹Vrednosti dobijene proračunom. Neakreditovana aktivnost.

² Najveća vrednost rezultata merenja emisije zagađujuće materije umanjena za apsolutnu vrednost merne nesigurnosti (član 31. Uredbe o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja ("Sl. glasnik RS" br. 5/2016 i 10/2024))

11.6 Rezultati ispitivanja emisije na emiteru PARNOG KOTLA br. 2 – E8-5b

PARAMETAR	JEDINICA	I MERENJE	II MERENJE	III MERENJE	² Em – μ	GVE	GVE (IPPC)
Temperatura otpadnog gasa	°C	100,8 ± 1,9	99,1 ± 1,9	111,4 ± 1,9	-	-	-
Pritisak otpadnog gasa	mb	998 ± 0,4	998 ± 0,4	998 ± 0,4	-	-	-
Brzina otpadnog gasa	m/s	8,1 ± 0,3	7,8 ± 0,3	8,3 ± 0,3	-	-	-
Prečnik emitera	m	0,6			-	-	-
Količina otpadnog gasa	Nm ³ /h	≈ 5933	≈ 5740	≈ 5912	-	-	-
Izmerena konc. UGLJEN MONOKSIDA CO	mg/m ³	< 0,74 ± 0,02	< 0,74 ± 0,02	< 0,74 ± 0,02	-	-	-
Izmerena konc. AZOTNIH OKSIDA NO _x	mg/m ³	53,8 ± 2,0	51,2 ± 1,9	58,9 ± 2,3	-	-	-
Izmereni sadržaj KISEONIKA O ₂	%	7,24 ± 0,48	7,37 ± 0,48	5,82 ± 0,48	-	-	-
Propisani sadržaj KISEONIKA O ₂	%	izmereno			-	-	-
Masena konc. UGLJEN MONOKSIDA CO	mg/Nm ³	< 0,76 ± 0,02	< 0,76 ± 0,02	< 0,76 ± 0,02	< 0,76	100	100
Masena konc. AZOTNIH OKSIDA NO _x	mg/Nm ³	55,6 ± 2,1	52,9 ± 2,0	60,9 ± 2,4	58,8	150	200
Maseni protok UGLJEN MONOKSIDA CO ¹	g/h	≈ 4,538	≈ 4,390	≈ 4,522	-	-	-
Maseni protok AZOTNIH OKSIDA NO _x ¹	g/h	≈ 329,9	≈ 303,7	≈ 359,9	-	-	-

¹Vrednosti dobijene proračunom. Neakreditovana aktivnost.

² Najveća vrednost rezultata merenja emisije zagađujuće materije umanjena za apsolutnu vrednost merne nesigurnosti (član 31. Uredbe o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja ("Sl. glasnik RS" br. 5/2016 i 10/2024))

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
I POL 03 03-05

- Sve navedene merne nesigurnosti su date sa faktorom pokrivanja $k = 2$ i odgovaraju nivou poverenja od približno 95% ;
- Masene koncentracije zagađujućih materija svedene su na normalne uslove i suv otpadni gas. Referentni udeo kiseonika nije propisan;
- *Napomena: Emisije iz postojećih postrojenja za sagorevanje koja nadležni organ nije izuzeo zbog ograničenog veka trajanja moraju biti u skladu sa graničnim vrednostima emisija iz priloga 3. tačka B, deo III, Uredbe o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje ("Sl. gl. RS" br. 6/2016 i 67/2021) u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ove uredbe.*

U ISPITIVANJU, OBRADI UZORAKA I IZRADI IZVEŠTAJA UČESTVOVALI :

1. Jovan Vlahović, dipl.hem., J. Vlahović
(Samostalni stručni saradnik za hemijska ispitivanja)
2. Ivan Đorđević, dipl. tehnol. I. Đorđević
(Samostalni stručni saradnik za hemijska ispitivanja)
3. Slavoljub Petrović, dipl. inž. z.ž.s S. Petrović
(Saradnik za hemijska ispitivanja)
4. Đorđe Kovačević. Đ. Kovačević
(Pomoćni radnik, tehničar)
5. Danijela Ilić, dipl.hem., D. Ilić
(Samostalni stručni saradnik za hemijska ispitivanja)

Datum

Niš, 13. 12. 2024. god.

Odgovorno lice za hemijska ispitivanja

Saša Randelović

(Dr Saša Randelović, dipl. hem.)

12 ZAKLJUČAK

Upoređujući izmerene vrednosti emisije zagađujućih materija na predmetnim tehnološkim i energetskim postrojenjima, kompanije HBIS GROUP SERBIA IRON STEEL DOO u ogranku Šabac, sa graničnim vrednostima emisija (GVE), može se zaključiti sledeće:

- Postrojenje SKRUBERA LINIJE ETL – **E8 - 1**, svojim radom, **NIJE DOVODILO** do prekoračenja graničnih vrednosti emisija za date parametre zagađenja (praškastih materija, sumpor dioksida i hroma) definisanih u Prilogu 2. OPŠTE GRANIČNE VREDNOSTI EMISIJA Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje ("Sl. glasnik RS", br. 111/2015 i 83/2021), kao i u Integrisanoj Dozvoli br. 353-1-00635/2012-02. Stoga stacionarni izvor zagađivanja **JESTE USKLADEN** sa propisima;
- Postrojenje CIKLONA AMBALAŽE – **E8 - 2**, svojim radom, **NIJE DOVODILO** do prekoračenja graničnih vrednosti emisija za date parametre zagađenja (praškastih materija) definisanih u Prilogu 2. OPŠTE GRANIČNE VREDNOSTI EMISIJA Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje ("Sl. glasnik RS", br. 111/2015 i 83/2021), kao i u Integrisanoj Dozvoli br. 353-1-00635/2012-02. Stoga stacionarni izvor zagađivanja **JESTE USKLADEN** sa propisima;
- Postrojenje ODMAŠĆIVANJA I NAGRIZANJA – **E8 - 3**, svojim radom, **NIJE DOVODILO** do prekoračenja graničnih vrednosti emisija za date parametre zagađenja (sumpor dioksida) definisanih u Prilogu 2. OPŠTE GRANIČNE VREDNOSTI EMISIJA Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje ("Sl. glasnik RS", br. 111/2015 i 83/2021), kao i u Integrisanoj Dozvoli br. 353-1-00635/2012-02. Stoga stacionarni izvor zagađivanja **JESTE USKLADEN** sa propisima;
- Postrojenje KADE ZA NANOŠENJE CR PREVLAKE – **E8 - 4**, svojim radom, **NIJE DOVODILO** do prekoračenja graničnih vrednosti emisija za date parametre zagađenja (praškastih materija, nikla i hroma) definisanih u Prilogu 2. OPŠTE GRANIČNE VREDNOSTI EMISIJA Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje ("Sl. glasnik RS", br. 111/2015 i 83/2021), kao i u Integrisanoj Dozvoli br. 353-1-00635/2012-02. Stoga stacionarni izvor zagađivanja **JESTE USKLADEN** sa propisima;

Laboratorija za ispitivanje uslova radne i životne sredine
I POL 03-05

- Postrojenje PARNOG KOTLA BR. 1 – **E8 – 5a**, svojim radom, **NIJE DOVODILO** do prekoračenja graničnih vrednosti emisija za date parametre zagađenja (ugljen monoksida i azotnih oksida) definisanih u Prilogu 3. tačka B, deo III Uredbe o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje (“Sl. gl. RS“ br. 6/2016 i 67/2021), kao i u Integrisanoj Dozvoli br. 353-1-00635/2012-02. Stoga stacionarni izvor zagađivanja **JESTE USKLAĐEN** sa propisima;
- Postrojenje PARNOG KOTLA BR. 2 – **E8 – 5b**, svojim radom, **NIJE DOVODILO** do prekoračenja graničnih vrednosti emisija za date parametre zagađenja (ugljen monoksida i azotnih oksida) definisanih u Prilogu 3. tačka B, deo III Uredbe o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje (“Sl. gl. RS“ br. 6/2016 i 67/2021), kao i u Integrisanoj Dozvoli br. 353-1-00635/2012-02. Stoga stacionarni izvor zagađivanja **JESTE USKLAĐEN** sa propisima.

Kontrolisao i odobrio:
Odgovorno lice za hemijska ispitivanja

Dr Saša Randelović, dipl. hem.

Акредитационо тело Србије

Accreditation Body of Serbia

Београд

Belgrade

додељује

awards

02034

СЕРТИФИКАТ О АКРЕДИТАЦИЈИ

Accreditation Certificate

којим се потврђује да тело за оцењивање усаглашености
confirming that Conformity Assessment Body

ДОО Институт за превентиву Нови Сад

Огранак 27 јануар Ниш

Лабораторија за испитивање услова радне
и животне средине

Ниш

акредитациони број

accreditation number

01-453

задовољава захтеве стандарда

fulfils the requirements of

SRPS ISO/IEC 17025:2017

(ISO/IEC 17025:2017)

те је компетентно за обављање послова испитивања

and is competent to perform testing activities

који су специфицирани у важећем издању Обима акредитације

as specified in the valid Scope of Accreditation

Важеће издање Обима акредитације доступно је на интернет адреси: www.ats.rs

Valid Scope of Accreditation can be found at: www.ats.rs

Акредитација додељена

Date of issue

03.09.2021.

Акредитација важи до

Date of expiry

02.09.2025.

Акредитационо тело Србије је потписник Мултилатералног споразума о признавању еквивалентности система акредитације Европске организације за акредитацију (EA MLA) и ILAC MRA споразума у овој области. / ATS is a signatory of the EA MLA and ILAC MRA in this field.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 001706528 2024

Датум: 31.05.2024.

Београд

На основу члана 64. став 1. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 - др. закон), чл. 7, 8, 9, и 10. Правилника о условима за издавање дозволе за мерење квалитета ваздуха и дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 1/12), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење и 2/2023-одлука УС), чл. 6. став 1. и 39. став 1. тачка 4) Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20, 116/22 и 92/23-др. закон), као и чл. 23. став 2. и 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), решавајући по захтеву правног лица ДОО Институт за превентиву, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, Булевар 12. фебруар број 81. Ниш, Министарство заштите животне средине, Сара Павков, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 001737340 2024 од 23.05.2024. године, издаје

ДОЗВОЛУ

- за мерење емисије из стационарних извора загађивања -

1. УТВРЂУЈЕ СЕ да правно лице ДОО Институт за превентиву, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, Булевар 12. фебруар број 81. Ниш (у даљем тексту: правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш), испуњава услове прописане чланом 60. став 1. Закона о заштити ваздуха и чл. 7, 8, 9, и 10. Правилника о условима за издавање дозволе за мерење квалитета ваздуха и дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања у погледу кадра, опреме и простора, као и да је технички оспособљено према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025, односно стандарда SRPS CEN/TS 15675, који представља техничку спецификацију стандарда SRPS ISO/IEC 17025, да врши контролу квалитета ваздуха у животној средини - **мерење емисије** и то загађујућих материја из табеле 1.1. Прилога 1, који је одштампан уз ово решење и чини његов саставни део.

2. УТВРЂУЈЕ СЕ да правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, испуњава услове прописане чланом 60. став 1. Закона о заштити ваздуха и чл. 7, 8, 9, и 10. Правилника о условима за издавање дозволе за мерење квалитета ваздуха и дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања у погледу кадра, опреме и простора, као и да је технички оспособљено према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025, односно стандарда SRPS CEN/TS 15675, који представља техничку спецификацију стандарда SRPS ISO/IEC 17025, да врши контролу квалитета

ваздуха у животној средини - мерење емисије у циљу испитивања исправности рада система за континуално мерење емисије и то загађујућих материја из табеле 1.2. Прилога 1. и параметара стања отпадног гаса из табеле 1.3. Прилога 1. који је одштампан уз ово решење и чини његов саставни део.

3. УТВРЂУЈЕ СЕ да за обављање послова из тачке 1. ове дозволе правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, поседује опрему из табеле 2.1. Прилога 2. који је одштампан уз ово решење и чини његов саставни део.

4. УТВРЂУЈЕ СЕ да за обављање послова из тачке 2. ове дозволе правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, поседује опрему из табеле 2.2. Прилога 2. који је одштампан уз ово решење и чини његов саставни део.

5. ОВЛАШЋУЈУ СЕ запослени у правном лицу Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, наведени у Прилогу 3. који је одштампан уз ово решење и чини његов саставни део, да обављају послове из тач. 1. и 2. ове дозволе.

6. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, да ће мерења емисије из Прилога 1. обављати на начин прописан Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15 и 83/21), Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 5/16, 10/24) и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 6/16 и 67/21).

7. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, да ће мерења у циљу испитивања исправности рада система за континуално мерење емисије из Прилога 1. обављати на начин прописан Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21), Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, бр. 5/16 и 10/24) и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, бр. 6/16 и 67/21) и у складу са захтевима стандарда SRPS EN 14181.

8. УКИДА СЕ решење Министарства заштите животне средине број 353-01-02678/2021-03 од 01.10.2021.године.

Образложење

Решењем број 353-01-02678/2021-03 од 01.10.2021.године, Министарство заштите животне средине овластило је правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш да врши контролу квалитета ваздуха у животној средини - **мерење емисије** загађујућих материја из стационарних извора загађивања.

Наведено решење издато је након што је утврђено да правно лице испуњава услове у погледу кадра, опреме и простора, као и да је технички оспособљено према захтевима стандарда SRPS ISO 17025, сагласно члану 60. став 1. Закона о заштити ваздуха да врши контролу квалитета ваздуха у животној средини - **мерење емисије**, као и остале услове прописане чл. 7, 8, 9. и 10. Правилника о условима за издавање дозволе за мерење квалитета ваздуха и дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања.

У складу са чланом 64. став 1. Закона о заштити ваздуха, којим је прописано да се ревизија издатих дозвола врши једном годишње или на захтев овлашћеног правног лица,

правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш упутило је Министарству заштите животне средине захтев, број 001706528 2024 од 20.05.2024. године, за ревизију дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања. Захтевом за ревизију дозволе правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш обавестило је Министарство заштите животне средине да на пословима мерења емисије загађујућих материја у правном лицу више не ради Саша Ђорђевић, док ће на пословима мерења од сада бити ангажовани Дарко Елесин и Драгољуб Пантош.

На основу документације достављене уз захтев број 001706528 2024 од 20.05.2024. године утврђено је да правно лице Институт за превентиву доо Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш поседује решење о утврђивању обима акредитације број 01-453 од 03.04.2024. године чиме испуњава услов дефинисан у члану 60. став 1. Закона о заштити ваздуха да је стручно и технички оспособљено према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025 да врши контролу квалитета ваздуха – мерење емисије загађујућих материја из стационарних извора загађивања, као и услове у погледу кадра, опреме и простора из чл. 7, 8, 9. и 10. Правилника о условима за издавање дозволе за мерење квалитета ваздуха и дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања.

Имајући у виду наведено, а сагласно члану 136. став 1. Закона о општем управном поступку, Министарство заштите животне средине донело је решење као у диспозитиву.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против истог се може покренути управни спор тужбом код Управног суда у року од 30 дана од пријема решења.

Доставити:

1. Правном лицу ДОО Институт за превентиву, заштиту на раду, противпожарну заштиту и развој Нови Сад – Огранак 27. јануар Ниш, Булевар 12. фебруар број 81, Ниш
2. Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини, Министарство заштите животне средине, Др Ивана Рибара 91, Нови Београд
3. Архиви

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Павков

Сара Павков

ZAPISNIK O UZORKOVANJU/MERENJU I PRIMOPREDAJI UZORAKA

Broj: 13.13/24

Naziv i sedište korisnika:	HBIS SERBIA IRON & STEEL DOO
Objekat:	CETANAR ŠARAC
Mesto uzimanja uzoraka:	Temeljni emitori
Vrsta i broj uzoraka:	$1 \times \text{Hir}(\text{O}_2, \text{CO}_2) + 4 \times \text{FP}(\text{PM}_{10}) + 4 \times \text{TA}(\text{CO}) - (\text{ES-1}) / 4 \times \text{FP}(\text{ES-2})$ $1 \times \text{Hir}(\text{O}_2, \text{SO}_2) - (\text{ES-3}) / 1 \times \text{Hir}(\text{O}_2) + 4 \times \text{FP}(\text{PM}_{10}) + 4 \times \text{TA}(\text{CO}) - (\text{ES-4})$ $2 \times \text{Hir}(\text{O}_2, \text{CO}, \text{NO}_2) - (\text{ES-5a, ES-5b}) / 1 \times \text{FP}_{10}$
Datum i vreme uzorkovanja:	12.11.2024
Napomena (Opšta zapažanja, prilozi i sl.):	Prilozi: HIRBRO Temeljni otpadnici

Uzorkivač:

Inspeksijski nadzor:

Predstavnik korisnika:

1. J. Drazdović

2. C. Perić

Popunjiva Lice zaduženo za prijem uzoraka

Datum prijema uzoraka:	20.11.2024.																																
Uzorke dostavio:	J. VLAHOVIĆ																																
Šifre uzoraka:	<table><tr><td>Hir 3551.E</td><td>TA 4000.E</td><td>Hir 4005.E</td><td>TA 4016.E</td></tr><tr><td>Hir 3552.E</td><td>TA 4001.E</td><td>FP 4005.E</td><td>Hir 4017.E</td></tr><tr><td>FP 3554.E</td><td>FP 4002.E</td><td>FP 4010.E</td><td>Hir 4018.E</td></tr><tr><td>FP 3555.E</td><td>FP 4003.E</td><td>FP 4011.E</td><td>Hir 4019.E</td></tr><tr><td>FP 3556.E</td><td>FP 4004.E</td><td>FP 4012.E</td><td>Hir 4020.E</td></tr><tr><td>FP 3557.E</td><td>FP 4005.E</td><td>TA 4013.E</td><td>FP 4021.E</td></tr><tr><td>TA 3558.E</td><td>Hir 4006.E</td><td>TA 4014.E</td><td>Hir 4022.E</td></tr><tr><td>TA 3559.E</td><td>Hir 4007.E</td><td>TA 4015.E</td><td>FP 4023.E</td></tr></table>	Hir 3551.E	TA 4000.E	Hir 4005.E	TA 4016.E	Hir 3552.E	TA 4001.E	FP 4005.E	Hir 4017.E	FP 3554.E	FP 4002.E	FP 4010.E	Hir 4018.E	FP 3555.E	FP 4003.E	FP 4011.E	Hir 4019.E	FP 3556.E	FP 4004.E	FP 4012.E	Hir 4020.E	FP 3557.E	FP 4005.E	TA 4013.E	FP 4021.E	TA 3558.E	Hir 4006.E	TA 4014.E	Hir 4022.E	TA 3559.E	Hir 4007.E	TA 4015.E	FP 4023.E
Hir 3551.E	TA 4000.E	Hir 4005.E	TA 4016.E																														
Hir 3552.E	TA 4001.E	FP 4005.E	Hir 4017.E																														
FP 3554.E	FP 4002.E	FP 4010.E	Hir 4018.E																														
FP 3555.E	FP 4003.E	FP 4011.E	Hir 4019.E																														
FP 3556.E	FP 4004.E	FP 4012.E	Hir 4020.E																														
FP 3557.E	FP 4005.E	TA 4013.E	FP 4021.E																														
TA 3558.E	Hir 4006.E	TA 4014.E	Hir 4022.E																														
TA 3559.E	Hir 4007.E	TA 4015.E	FP 4023.E																														
Napomena:																																	

Lice zaduženo za prijem uzoraka

Dilek